

מסורת הש"ס

(א) (גדרים כ: מיר, ב: ט) [נ']
 חס' לקמן נט. ד"ה ונל',
 (ג) לקמן נח, (ד) חס' ונל',
 פ"ט מ"א, (ה) [נ'ע],

מוסף תוספות

א. [אלא] שכרובות סביב
 שערותיה שכן דרך גנים
 שכרובות וקשרות בהן
 בחורק ומחרקות היטב.
 אור זרוע הל' שנת מי פ"ד
 א"ח א' ב. במעור יום.
 ירמיה' א' ג' למ"ד גדרות
 חריבת משום בנה ולמאן
 דלא מחייב מי' [ואינא].
 ד"ה חס' ונל' T. הלכך ליכא
 למיגור בהן דלמא שריא
 להו, דאשת הוצאה לטבול
 בשבת צריכה לטחור
 יקיעת שערותיה במעור
 יום, אלא מיירי בחותין
 הנתונים על שערות ראש
 פקין ה"א' פ"א א' [נ'ע].
 כ' פרש"י ד"ל שהאשה
 קילעת שערותיה כמין
 קילעיה. ונע"ל [נ'ע] ט"ז
 א"ח פקין ט"ז ק"ל ונע"ל
 ה' [ו] ונכבד בגדים רחבים
 שהיא לובשת שדרסם של
 גנים לטקס בשבת
 טבילה. רמב"א א' דהא
 מוכח בגמ' דבכל דבר
 שריא מקדש שלא יתא
 עליה בשעת טבילה שייך
 למיגור א"ע"פ שאינו
 חוצץ. חס' ה"א' פ"א
 I. דוראי בלכותו מ"ד
 לאחר הטבילה. חס'
 ה"א' פ"א II. שאין אדם
 מרגיש בהן כל שעה.
 III. ולפיכך חוצץ נע"ל.
 לצאת בתורה של סוף
 שעה תשלמה כהן
 מחוסרת מלבשו. רמב"א.
 I. משום. חס' ה"א' פ"א
 II. ולא חיישין שאם
 תתירם תליכס' ד' אמות
 בידה. חס' ה"א' פ"א
 I. דוראי בזמן מועט
 הדפשה וליכשה לא
 חשבה חשבת. רמב"א.
 I. ששקור ומחירי כמה
 פעמים בשבת. חס'
 ה"א' פ"א I. א. נפל. חס'
 ה"א' פ"א II. דהא דהוא
 מחבין להערים להוציא
 ולהולכו למקום אחר.
 קפי המרומים סמן ל"ט.
 III. והיונו דמסיב בה
 וליכד שלא יקשרו גיורא
 ובטבעת שאז נראה
 כמחבין להוצאה. חס'
 ה"א' פ"א III. כיון דחוצץ
 כסתמא דחוצץ צמר וחוץ
 פשתן חוצץ. חס' ה"א' פ"א
 I. לפי כשתחתותיו
 יותר נדבק בו וחוצץ. חס'
 ה"א' פ"א II. כי הדבר
 הקשה יותר ממתק
 במקום הקשה כמה
 שמתקן בו הדבר שהוא
 רך. רמב"א. [ו] והיונו
 טעמא משום דגרי דצמר
 נדבק כמה שהוא עליו
 יותר מן הפשתן אפי' הכי
 מתקן שצמר רך המים
 המים נכנסין בתוך החוט
 ועוברין עד הבשר משא"כ
 בחוט פשתן שהוא קשה
 שאין המים נכנסין בחוץ.
 חס' ה"א' פ"א I. ונע"ל
 ששניהם קשים הם, מ"מ
 פשתן קשה יותר משער,
 מהו קשה לרבען דצמר
 ע"ג שער דהיינו רך ע"ג
 קשה חוצץ ובשר ע"ג
 שער דהיינו קשה ע"ג
 קשה מודר ל' יהודה
 דהיינו חוצץ, וצ"ל דבדך
 סברא פליגי ר' יהודה
 ורובנן. חס' ה"א' פ"א
 שאין קושי חזק כ"כ
 כשער מודר ר' יהודה
 דהיינו וכן קאמר ר' יהודה
 דשל צמר ושל שער אין
 חוצצין מפני שהמים באין
 בהן, כל חד וחד טעמא
 לחוד צמר מפני שצמצמו
 רך שער מפני שהוא קשה

במה אשה פרק ששי שבת

במה אשה יואל. דהוי תכשיט ולא משוי ואיכא דהוי תכשיט
 וגזירי ביה רבנן [לקמן נט:] דילמא שלפא ומחויא לחצרתה חשיבותו
 ודילמא אחי לאחיו ד' אמות: לא בחוטי למר ופשתן ורלועה
 שצדאשה. שקולעת בהן שעה: שצדאשה. אכולהו קאי וצגמ' מפרש
 טעמא: ולא טעבול בהן. משום חליצה:

עד שצדאשה. שמתירס קלת שיהוי רפויין
 ויכנסו המים ציניהם לשער: טוטפין
 ופרציתין. מפרש בגמרא [ו] וחשוזין הן
 וחיישין דילמא שלפא ומחויא לחצרתה:
בזמן שאין תפודין. עס השבחה שקורין
 שקופי"א אצל תפודין ליכא למיחש
 לאחויא שאינה נוטלת השבחה מראשה
 דה"ר שצדאשה כל שעה: כנול. מפרש
 בגמ' [ו] לר"ה. אצל לחצר שרי וכל
 המזכרים למעלה אסורים אף לחצר
 שמא תרגילם דה"ר וחדא גזירה היא
 דגזירי בהם שלא תתקשט בהם בשבת
 כלל ובכבול המירו כדמפרש לקמן
 כפרקין (דף טז:) שלא לאסור את כל
 תכשיטיה ותמאנה על צעלה: עיר
 של זכ. כמין נושא"ר ומיירין זה
 כמין עיר: קטועה. מפרש בגמרא
 [לקמן דף טז:] חוסם. לורה לחמוס
 זה איגרת או כל דבר סגור: שאינה
 נקוצה. כגון אישפוג"ל: ואם יואל
 אינה חייבת חטא. דכולהו תכשיטין
 ניניהו ורבנן הוא דגזירי בהן דילמא
 שלפא ומחויא: גמ' טעילה מאן
 דבר שמה. מה עשה טעילה אצל
 הלכות שבת: ושאר לטו. ומתרת
 אותם לטבול בשבת שעל הטבילה לא
 גזירי כדאמרין במסכת צ"ה (דף יט.)
 אדם נראה כמיקר ואין נראה כמתקן
 עצמו: סיני חליצה. שרשרות של
 חוטין חלולות ועגולות: מהו. לקלוע
 בהן שעה וללכת בשבת שאינה יכולה
 למוטתן ולדוחותן לא השער בחזקה
 והמים נכנסין זה ומיעיבה ליה מי
 הוי חליצה ולא תלא בהן בשבת משום
 גזירת טבילה מזה או לא הוי חליצה:
כל שהוא אריג לא גזירי. ללכת בו
 בשבת דלענין חליצה לא חייך דלא
 מצי לאהדוקי שפיר: לאחויא דלא
קפדן עליהו. יטעל מראשן כשהן
 רוחצין כמתין אלמא עיילי בהן מראש
 שפיר אפילו להלכת רחיצה וכוון שכן
 לענין טבילה נמי לא צריכין להמיר
 ומותר ללכת בהן בשבת דהא אי
 מתמרי טבילה לא שרי להו לא משום
 חליצה ולא משום קפידא: דמיטעני.
אריג הוא. והא קאמר לא גזירי כלל
 ללכת ולהאי לישנא דלא קפדי משמע

דאי קפדי לנטול מראשן כשהן רוחצין אסור ללכת בהן בשבת
 ואע"ג דלענין איהדוקי לא חייזי ומותרות לטבול בהן הלכך הני כיון
 דמיטעני מקפד קפדן שלא להיות נראה בשבת טבילתן מפני שהמים
 ממחין את הטט ומלכלך בשין בעלייתן מן הטבילה ואע"ג דחליצה לא הוי דהא עיילי בהן מראש
 ואסור ללכת בהן וללשנא קמא לא גזירי אלא במידי דחייך לטבילה ורבותי מפרשין הך קפידא לענין חליצה כדק"ל רובו ומקפיד עליו חוץ
 עליה חשיב כגופיה וטבול לגבי שעריו אצל במידי דלא מיהדק ועיילי בהן מראש חוץ איכא למימר הא לאו חוץ הוא ואי אמת למימר דהא הוא
 חוץ דהתם לא דק בלישניה ומיהו כל מידי דקפיד עליהו אסור היכי אמרינן הכא האי נמי אריג הוא ומותר כיון דפשיטא לן דהיכא דמיטעני
 מקפד קפדן על כרחיך חייך דהא רב הונא בריה דרב יהושע אהלכה למשה מסיני לא אתא לאפילו: ואלו חולצין באדם. משום דמני התם
 אלו חולצין בכלים תני לענין טבילה אדם ואלו חולצין באדם: של אמר ושל שער אין חולצין. דלא מיהדק על גבי שער: הצנות. קטנות. אורחא
 דמילתא נקט: וכוון בראשי הצנות שנינו. לא תימא שצדאשה הצנות ארצות לחודיהו קאי אלא לחוטין נמי קאי: למעוטי מאי. אשמעינן רב
 הונא דחוטין נמי בראשי הצנות שנינו: חליצה למעוטי. חוטין הקשורין בצוארן דלא חייזי: דומאי. הי חוטין אתא למעוטי דלא חייזי בצואר.
 אמר קריי רך לגבי פשתן ולגבי שער: על גבי קשה. שער: ע"ג רך. צמר: מיעיבא. צממיה. הא ודאי על גבי רך טפי מיהדק: לפי שאין
אשה חונקת עצמה. להדק חוטין בצוארה וקשרתן בריות שיהו רפין: צמטין שצמטתה. שנותנין שם שלא יסתם הנקב: חזקין. ענקי רצועות
 שאין מחזקות רחבות ללאו לתכשט עבדן דומיא דחוטין שצמטתה: חזקין. לשון קילקלי וחזק [לקמן דף טז.] צינג"ל לאסור בו סוס:
 כקטל

נו.

במה אשה בו לא בחוטי צמר. מפרש בגמ' משום דילמא מיתרמי
 לה טבילה של מזהו ושרי להו ואמי לאחייניהו ארבע אמות
 דה"ר אומר ר"י דהיינו דוקא בחוטין שאין נותנין בקליעת השער
 אצל חוטין הנמוזין בקליעת השער יואל בהן דזהנהו ליכא למיגור
 דילמא שריא להו דמתן דהצמטת

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא
 תצא אשה לא בחוטי צמר ולא
 בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ולא
 תטבול בהן עד שתרפם ולא בטוטפת ולא
 בסרביטין בזמן שאין תפודין ולא בכבול
 לרה"ר ולא בבעיר של זהב ולא בקטלא ולא
 בנזמים ולא בטבעת שאין עליה חותם ולא
 במחט שאינה נקובה ואם יצאת אינה חייבת
 חטאת: גמ' טבילה מאן דבר שמה אמר
 רב נחמן בר יצחק אמר רבה בר אבוב מה
 טעם קאמר מה טעם לא תצא אשה לא
 בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן מפני שאמרו
 חכמים בחול לא תטבול בהן עד שתרפם
 וכיון דבחול לא תטבול בהן עד שתרפם
 של שבת לא תצא דילמא מיתרמי לה טבילה
 של מצוה ושריא להו ואמי לאחייניהו ד'
 אמות ברה"ר בעא מיניה רב כהנא מרב
 תיכ"ה חלילתא מאי א"ל אריג קאמרת כל
 שהוא אריג לא גזירי איתמר גמ' א. אמר ר' הונא
 בריה דרב יהושע יכל שהוא אריג לא גזירי
 ואיכא דאמרי אמר ר' הונא בריה דרב יהושע
 חיונא לאחויא דלא קפדן עליהו מאי איכא
 בין הך לישנא ובין הך לישנא איכא בינייהו
 דמיטעני להך לישנא דאמר כל שהוא אריג
 לא גזירי הני גמ' אריג ולהך לישנא דאמרת
 משום קפידא כיון דמיטעני מקפד קפדא עליהו
 תנן התם ואלו חוצצין באדם חוטי צמר
 וחוטי פשתן ורצועות שבראשי הבנות ר'
 יהודה אומר של צמר ושל שער אין חוצצין מפני
 שהמים באין בהן אמר רב הונא וכולן בראשי
 הבנות שנינו מתקף לה רב יוסף למעוטי
 מאי אילימא למעוטי דצואר ודמאי אילימא
 למעוטי דצמר השתא רך על גבי קשה חוצץ
 רך על גבי רך מיבעיא ואלא למעוטי דחוטי
 פשתן השתא קשה על גבי קשה חוצץ קשה
 על גבי רך מיבעיא אלא אמר רב יוסף היינו
 טעמא דרב הונא ה"לפי שאין אשה חונקת
 את עצמה איתביה אביי הבנות יוצאות
 בחוטין שבאזניהן אבל לא בחבקין
 שבצואריהן ואי אמרת אין אשה חונקת עצמה
 חבקין שבצואריהן אמאי לא יאמר רבינא
 הכא

לכ"ע אין חולצין אף על פי שחוטין פשתן חולצין לכולי עולם:
א"ר יוסף. לפי שרצ יוסף בעצמו מקשה שייך לומר אלא:
 הכא
 הונא נקט וכוון בראשי הצנות
 לרבותא דאפילו בראשי הצנות דהוי
 רך ע"ג קשה חוץ ואורי דכלא רב
 הונא הוי דעיני דכלל מקום חולצין
 אפילו בראש אלא ודאי למעוטי שם
 דבר אמת: השתא קשה ע"ג
 קשה חוצץ. סבר הש"ס דקשה ע"ג
 רך חייך טפי מקשה ע"ג קשה וכן
 ע"ג קשה לא חייך כקשה ע"ג קשה
 דהא לר' יהודה חוטי צמר אין חולצין
 דהוי רך על גבי קשה וחוטין פשתן
 דהוי קשה ע"ג קשה חולצין" חס'
 שיער דהוי נמי קשה על גבי קשה

לכ"ע אין חולצין אף על פי שחוטין פשתן חולצין לכולי עולם:
א"ר יוסף. לפי שרצ יוסף בעצמו מקשה שייך לומר אלא:
 הכא
 הונא נקט וכוון בראשי הצנות
 לרבותא דאפילו בראשי הצנות דהוי
 רך ע"ג קשה חוץ ואורי דכלא רב
 הונא הוי דעיני דכלל מקום חולצין
 אפילו בראש אלא ודאי למעוטי שם
 דבר אמת: השתא קשה ע"ג
 קשה חוצץ. סבר הש"ס דקשה ע"ג
 רך חייך טפי מקשה ע"ג קשה וכן
 ע"ג קשה לא חייך כקשה ע"ג קשה
 דהא לר' יהודה חוטי צמר אין חולצין
 דהוי רך על גבי קשה וחוטין פשתן
 דהוי קשה ע"ג קשה חולצין" חס'
 שיער דהוי נמי קשה על גבי קשה

עין משפט
 נר מצוה

א א"ר מ"י פ"ט מהל' שנת
 הל' ר' מ"י פ"ט מהל'
 מקולות הל' א סמך לאוין
 סה וסמך שני רמת טושי' א
 א"ר שן שן ספיק א
 וטושי' י"ד ס' קלס ספיק
 ז:

ב ב מ"י פ"ט מהל' שנת
 הלכס ד' טושי' א"ר ס'
 ג ג ד מ"י שם הלכס ט
 טושי' א"ר שן שן ספיק
 א וטושי' י"ד ס' קלס
 ספיק:

ג ג ד מ"י שם הלכס ז י
 טושי' א"ר שן שן ספיק
 וטושי' י"ד שן ספיק ז:

גליון הש"ס

נב' תיכ"ה חלילתא מאי. פי'
 ונחמ' דף ע"ג חס' ד"ה
 מקמא:

לענין רש"י

שקופי"א [קריפ"א].
 שריט עשר רשת.
 נרשק"א. סיכה. גמבנה.
 אישפוג"ל [א].
 אישפוג"ל [א].
 צממיה [קריפ"א].
 צממיה [קריפ"א].
 (רצועה-בטן) לטוס וכו"ו.)

רבינו חננאל

פרק ששי
 במה אשה יוצאה ובמה
 אינה יוצאה, לא תצא אשה
 בחוטי צמר, אוקמה רב נחמן
 גזירה שבת תורמן לה
 טבילה של מצוה, ומשום
 שחוצצת מותרת ומחלת
 בהן ד' אמות ברה"ר. אבל
 חלילתא בראשיה לא גזירי בהו
 תיכ"ה חלילתא לא גזירי בהו
 רבנן, דהא אחוותיה דרב
 הונא בריה דר' יהושע הוו
 טבלי בדמחחן הני תיכ"ה
 חלילתא בראשיה ולא הוו
 קפדי, וכיון דלא הוו קפדי
 שרי, וה"מ תיכ"ה חלילתא,
 אבל תיכ"ה מימחא לא,
 דחוצצות. ואסיקנא דחוטין
 שיער אינן חוצצין ואפילו
 אם הן קשורין בראש
 הבנות, ואע"פ שהראש
 קשה הוא המים נכנסין
 בשיער ואין חוצצין, אבל
 חוטי צמר וחוטין פשתן
 בראש הבנות חוצצין, וכ"ש
 אם הן קשורין בצואר
 שמשחקין בבשר ואין
 המים באין בתחתיהן, ולפיכך
 חוצצין. כיצא בהן החבקין
 שבצואריהן, ואוקימנא